

לאה איני

שש תמונות מתוך 'מי אלמה'

דמויות:

1. אלמה (בת 7, 16, 25, אותה דמות)
2. האב איזק (בן 40, בן 60, כנ"ל)
3. האם מתילד (בת 35)
4. הדוד דוויקו (בן 14)
5. הבת בואנה, גם בובו (בת 14, ובת 26, אותה דמות)
6. הבן לאון (בן 15)
7. שאלתיאל, מתנדב בוועד (בן 40 ובן 60, אותה דמות)
8. סוסתיאל, מתנדב בוועד (בן 40 ובן 60, כנ"ל)
9. *אדווקט פינטו, יו"ר הוועד (בן 60)
10. *פלורה בנימיני, משוררת, נציגת התרבות בוועד (בת 40)

*כפלי תפקידים:

את תפקיד פלורה בנימיני תשחק גם האם מתילד.
את תפקיד אדווקט פינטו ישחק גם הבן לאון.

מערכה ראשונה

תמונה 1

--- ערב, אור רך על מיטת תינוקת משנות ה-50 מכוסה כילה לבנה. כמה צעצועים ושמיכת תינוק שמבצבצת... מאחורי המיטה מתנשא המגדל הלבן שלחוף ימה של סלונקי שביוון. יתרת הבמה חשוכה. למראשות "התינוקת" רוכן האב איזק, מוצק וקשה-יום כבן ארבעים, בגופיית עבודה ומכנסיי פועל. על זרועו צלוב מספר... האב שר שיר ילדים ביוונית כדרך שמדברים עם תינוקות, בהמשך מתנהג כרדוף... ---

איזק: את ישנה, מיאלמה? (נשמתי, מי אלמה, בשיבוש) אבא כאן... אין מה לפחד יותר,

הוא יספר לך סיפור ----

---נשמע קול רכבת נושאת משלוחי יהודים לאושוויץ, צעקות של שמות הקהילות היווניות שנשלחו/נספו בגרמנית, וזעקות שבר... צללית הרכבת חולפת על פני האולם והמגדל, על פני האב ומיטת התינוקת... אז מפיל האב את ראשו על זרועו הלופתת את סורגי המיטה, וצורח... בכי-תינוקת... ---

חושך.

תמונה 2

---המגדל הלבן... מאחורי וילון שקוף מיטת התינוקת, האור קלוש ואז כבה. במרכז הבמה המוארת, תפאורת דירה סגפנית משנות ה-50. בקדמת הבמה ימינה, דלת כניסה הסמוכה לארון. בעומק, מזנון שעליו פטפון. על הקיר 2 כלובים עם כנריות ו"מאחור" מעין מרפסת עם שובך כלובי ציפורים... רעשי ציוצים. בחזית, שולחן וארבעה כיסאות. על השולחן כלי אוכל זולים. מעט צעצועי תינוקת על הארץ, כדורגל תחת השולחן. בהמשך

מרומז מטבח פועלים... נשמעת נגינה חיה, אך קלוקלת של השיר "רוק בבית הסוהר..." --

האם מתילד : (נכנסת עם סודה, קוראת אל תוך הבית) אדיו סנטו (אלוהים אדירים) לאון,
שקט ! אבא תכף ייצא אליך !... גם רוצים לשבת לאכול תכף,
לאוניקו ?

--- האם יוצאת, נתקלת בבואנה (גם בובו) הבת בת ה-14 שנכנסת-מסתירה משהו מאחורי גבה, מיתממת ---
האם : טיאטאת בשובך ? (הבת מהנהנת) לכי תגידי לאחיך להפסיק מהר,
לפני שאבא...

הבת : (בשכנוע) לכי את, לך הוא שומע, אני אסדר את השולחן, אני אסדר
נו...

--- האם יוצאת נרגנת. הבת מתיישבת סמוך לשולחן, שולפת ממגבת אדומה, לק ומשייף ציפורניים, מזמזמת עם המוזיקה. האור מתעמם בפנית האוכל, ונדלק בעומק, בחדר פשוט של נער. לאון כבן 15 מנגן בגיטרה חשמלית, שערך כשיערו של אלביס... אמו נכנסת, מנתקת לו החשמל. אך פניה טובים, מתחילה לקפל בגדים ---

האם : איי, לאון, לא מספיק העלבת את אלביס ליום אחד? ... טוב שאבא לא שומע.

אמרתי לך להפסיק.

לאון : (מנגן "על יבש") אני אפסיק רק בשביל את יודעת מה...

האם : (בחיבה) אזנו (חמור), בינתיים לא צריך להעיר את המתים...

הבן : המתים ! המתים חיים בבית הזה יותר מאתנו ! מה עם הדיבור שהבטחת לי עם אבא,

אה ? (מסובב את האם, מנסה להניע את אגנה, שר לה... האם צוחקת, טופחת עליו עם בגד...)

האם: כמו אבא שלך אתה... אבל אתה אל תדבר על המתים, לאון...
והלימודים מה?

הבן: אם תדברי עם רשל שלך, שמושיקו ישאיר לי את הגיטרה עוד שבוע

האם -- פוסקת לרגע מהקיפול, ומביטה בו במין כעס ואכזבה... ---

הבן: רק עוד שבוע! עד שאבא יקנה לי אחת! נשבע לך, אם אבא קונה לי,
גם אני עולה על

הרכבת שלו, ל...

האם: (הבגד נושר מידה) לאוניקו! איך אתה מדבר?!

הבן: (צוחק, מחקה צופר רכבת) הרכבת של הלימודים! נשבע לך! של
הלימודים...

חושך.

תמונה 3

--- שקשוק הרכבת, צווחות בגרמנית... כל הדירה בחשיכה למעט חדר
התינוקת... האב איזק גוהר מעל מיטתה. אחוז בשרעפיו, דוהר עם סיפורו,
ממשיך את שהחל בתמונה 1 ---

האב איזק: את שומעת, מיאלמה? אבא חצי-חירש, אבל הוא שומע...
רכבת הבהמות...

טרנספורט אחרי טרנספורט, מסלוניקי לאושוויץ... שבעה ימים
נסענו, יום

ולילה, בלי אוכל, בלי מים, טועמים את השואה, כבר שמה,
בקרונות...נשים

רועדות, גברים תוקעים אגרופים בגופות בשביל לא להיגמר...
 וזקנים, ילדים
 שהלכו לאיבוד ועושים במכנסיים (שולף מהמיטה את הבובה
 נורית, מלטפה):
 קרידה מיה (יקירתי), את שומעת? ישנה? ילדים כמוך, תינוקות,
 עוד בקושי
 עומדים, וגם אנחנו... סרדינים. נושמים אוויר שאין... גונבים
 אותו אחד מהשני.
 חם, חם בקרון, אין רוח... אבא בן 18 ויש לו אבא ואימא, ואח...
 אימא, העור
 שלה יותר לבן מהשמלה שלבשה בפוטו של החתונה שבכית...
 שמה היא
 מחייכת, ופה: 'מה יהיה, לאון? לאן הם לוקחים אותנו? אבלה,
 לאון! דבר!'
 אבא שלי באבל, היד שלו על הפה, על הסנטר הלא-מגולח...
 מרגיש שהחיים
 שלנו, האחרונים ביחד, זה פה – בקרון. אח שלי טוקמק (טמבל)
 בן 14 בוכה,
 בוכה, אבל ההורים לא שומעים, הגלגלים רק הגלגלים --
 --- אגב סיפור, האב מתרחק מהמיטה להציג סיפורו... כשאז מגיח
 מהמגדל האח דוויקו, לבוש בכגדי נער תקופתיים, וגורר עגלה-רמפה
 כקרון, נתלה על איזק, מושך בידו ---
האח דוויקו: (בכעס) בוא, איזק, מה אנחנו עושים פה?! מוכרחים
 לחזור! ...! בוא! ...!
איזק: די, נדבק אלי כמו אבא לשתיקה! מה אתה רוצה ממני, טרונצ'ו
 (טיפש)?

האח דוויקו: נחזור הביתה, לשדות... בוא... הבטחת לי שנתפוס בקיץ הזה
ביחד

פאשריקוס (ציפורים), כנריות, חוחיות, הבטחת שתלמד אותי,
שנזוג

זיווגים... במיוחד בניתי כלוב, אתה ראית, במיוחד! ...

-- איזק מליט פניו, שורק כציפור, מתנער מהאח, הקרון דוהר, התינוקת
מייללת במיטה --

האח דוויקו: לא, איזק! נחזור... הבטחת שנרוץ למגדל הלבן בלי שהשומר
הזקן יראה,

ונטפס עליו, מדרגות על מדרגות... לא, לא באנו לצופים, או
לתנועת מאקס

נורדאו, וגם לא למכבי כוח ולבית"ר (משים עצמו כמדבר-בורח
מהשומר),

נברח מהצולע למעלה... באנו לראות את העיר כמו שחפים...
אתה אמרת

שתביא את אסתריקה שנותנת, ואני אלקק את הקצף של הגלים,
הקאימק של

הים... היא יפה סלוניקי... מלוחה, עליזה, חרוצה... אתה זוכר,
איזק? הסירות

בנמל, הסוסים... בקיץ הזה הבטחת שתלמד אותי לרכב על
הסוס של אבא,

בחצר...כשאגדל לא אהיה עגלון כמוהו, סתם. יהיה לי קו
הובלה! מאה סוסים

ועגלות כמו לדוד ז'אקו, אתה תראה, איזק! כל שכונת אלאטיני
תכיר אותי!

העשירים האלה, שהנה, גם הם פה... תראה את תיאו מטלון,
האינג'ינר הקמצן

מוועד הקהילה, שרצה לתת לאבא חצי הלוואה בשביל לקנות
חצי סוס... הוא

מחרחר, הלשון שלו נפוחה, למה היא נפוחה? ויוסה, חבר שלי,
שתמיד מכין

שיעורים, מחץ את הרגל של אחותו הקטנה... אני מפחד, איזק!
--- האח הצעיר בוכה ורועד, מזנק ונדחף לחיק הבכור, מביט לצדדים ---

האח דוויקו: אבל הכי אני מפחד מהעיניים של אימא... תגיד לה אתה, מה
יהיה, לאן... אני

מפחד מהשתיקה של אבא... תגיד!

האב איזק: (הודפו) די, טיפש. מרעב אתה מדבר... עלוקה (האח שעל
צווארו נושך אותו

קלות) איי, טוקמק! (טמבל). נשכת אותי! (ואז כמגלה): זה כאב,
דוויקו! כאב!

זה... רק הנפש הולכת... אני, הגוף שלי, עוד חי...

האח דוויקו: (מחבקו עד חנק) אתה עוד חי, איזק! (צפירת רכבת)...

--האח יורד מסתתר מאחורי איזק, וזוחל אל מתחת למיטה... איזק שב
לרכון מעל בתו ---

איזק: את שומעת, מיאלמה, אבא עוד חי, חי...
חושך.

תמונה 4

--- הדירה, שעת ערב, המשך תמונה 3... הבן לאון והבת בואנה מתקוטטים
בהיכנסם... הנערה נלחמת עם הבן (העדין יותר), מנסה לחטוף את המגבת
האדומה שלקח ממנה ---

בואנה: (חוטפת המגבת נזהרת על ציפורניה) די, מטומטם! אתה תהרוס
לי... אני אגיד

אותך לאימא. אי-מא !! !

--- מצליפה בו סביב השולחן. נתקלת בגיטרה שעל המזנון... האח נזעק
שלא תיפול (צורח: "לא!") הבת צוחקת, נתקלת בכדור, בועטת אותו
לעבר אחיה. ממשיכה למטבח ---

האם: (באה עם לחם, נתקלת בבת, סוקרת השולחן) כבר אתם מתחילים...
שום שולחן לא

הכנת? העצלנות שלך בובו, תביא לך הרבה נוביוס, אלף חתנים יעמדו
בתור...

--- הבת צוחקת, ממשיכה בדרכה ---

הבן לאון: (דוחף יד ללחם) מה אוכלים?

האם: (מסלקת ידו, מניחה הלחם על השולחן) תתבייש לך! תשטוף ידיים
קודם!

הבן: (מוזג לו סודה): איפה אבא, בכלל? כבר דיברת איתו?

האם: (חוזרת למטבח): אל תבלבל לי עם שום גיטרה עכשיו! לך
להתרחץ!

הבן: (רגוז, לוגם, מנפנף בלק שמצא) תראי מה הבת שלך מורחת, כשאת
לא דואגת לי

לגיטרה... בבית הזה על הכול צריך להתחנן... (יורד על ברכיו) הו,
בעלי הקדוש,

הו מרידו-קרידו (בעלי היקר), בבקשה, תשמע את הבן שלנו,
בבקשה...

האם: (שבה, "סוטר" לו, חוטפת ממנו הלק, ומסתירה בכיס חלוקה)
טמבל!

הבן: אז למה את לא אומרת לו? ! את יודעת כמה זה חשוב לי... איפה הוא
בכלל!

האם: (מתגוננת) אמרתי לך... איזק? איזק? (קוראת לעבר חדר התינוקות):
ואתה תלמד

לדבר כמו בן-אדם, אתה שומע, אחרת אני בעצמי אחזיר להם את
הגיטרה...

הבן: את הרי בחיים לא תגידי לו... אבא! א-באא! (באין תוחלת, תופס
אומץ, צועק)

האם: (רצה להשתיקו) שקט, טוקמק! הוא עם אלמה! אמרתי לך! מרדים
אותה...

הבן: עוד פעם אלמה?! מרדים אותה! בטח, נומי-נומי... (מחקה קול
רכבת, לועג)

דוקטור מנגלה! (מאיים על אחותו שנכנסת ומפזרת סכ"ם באופן
שלא יתגלה

הלק; מצליף בה במגבת כשוט, ואגב כדרור), דוק-טוררר מנ-ג-
לההה!!

הבת: אלביס מפגר! (פונה לאימה) כן, מרדים אותה, ממש... (האם מביטה
בה, שולפת

הלק, מנענעת אותו מול עיניה, מחזירה לכיסה, פונה למטבח) מה?!
אני בת 14!

תלכי לספר לו, יאללה תלכי... הכול את מלשינה, רק מה שצריך את
לא רואה,

הסיוטים בבוקר כשהוא קם...

הבן: (קוטע אותה, מחקה את אביו, משפשף עיניים משל קם משינה
טרופה, מפהק): בוקר

טוב, משפחה שלי... בואנוס דיאס, מתילד, בואנוס דיאס בואניקה,
ליאוניקו...

הלילה שוב חלמתי שהם באו, העלו אותנו לטרנספורט, והיידה,
לגיהינום. אבל מה?

הלילה הזה לא הייתי לבר ! מה אתה צוחק, קלבסה ? (פונה אל בן דמותו "הכדור"),

הלילה הזה גם אתם הייתם שמה ! ... א-בראו איזו, כול-כס ! ... (הבן צוחק מרה,

דוחף אחותו עם הכדור, ומחקה את דרך הנחתה את הסכו"ם על השולחן).

הבת : (דוחפת אותו גם, שולפת מולו ציפורניה, ולעבר המטבח...) : מתי תגידי לו שיספר גם

לי ? למה רק לסתומה ששם ? פיפי היא עוד לא יודעת לבקש...

האם : (מהמטבח) בשביל מה את רוצה לדעת, תגידי לי ? גם את לא רוצה לישון בלילה ?

לא מספיק אבא שלך חצי בן-אדם...

הבן : בואניקה תעשה הכול בשביל נשיקה מאבא, אה, בובו ? אפילו ללוות אותו כל לילה

לגיהינום... (נוטל עוד לחם, ממלא את הלחי, ודורש כאילו נשיקה...)

הבת : (משליכה על אחיה מזלג שנופל) סתום ! גיהינום אתה בעצמך... אימא, לאון לוקח

לחם... חזיר... (מתיישבת ליד השולחן, ברוגז עם כולם)

האם : (שבה) ומה ? נאכל הערב הזה או בשנה הבאה ? בואנה ! (מטלטלת בחיבה כתפה),

יאללה, קומי עצלנית, ותלכי להוריד מה שמרחת שמה, לפני שאבא שלך...

הבת : את לא מבינה כלום ! אלה היו גם הסבא וסבתא שלי ! הדודים שלי ! המשפחה שלי !

הבן : (מקפיץ הכדור, ולועג) הסבא וסבתא שלי ! הדודים שלי ! ה-אושוין שלי !...

האם : (טופחת על ראשו, מנסה ללטף הבת) אז אולי תבקשי ממנו יפה,
ככה, בשבת, אחרי

שהוא ממלא את הבטן... יושב במרפסת עם הציפורים, עם המוזיקה...
יאללה, בובו,

עם גברים זה אף פעם לא הולך ישר, רק ככה (קורצת לה) בסיבוב...

הבן : (בלעג מחויך) : כן, בסיבוב תתני לו, בואניקה, באופסייד...

הבת : (מתעלמות ממנו) איזה שטויות את מדברת? אני הבת הגדולה! מילא
היה שותק כמו

ההורים של אורה פרידמן הפוזלת, שאפילו היא הצליחה להביא
לטקס חיבור על

הגטו שלהם בטרזינשטט! אבל האבא שלי, שלא מפסיק לדבר...
(האם הולכת, הבת)

עוצרת בה), את לא מבינה שמשוהו מקולקל לו בראש? שיש פה
תחרות עם תינוקת...

הבן : תחרות, אה? היטלר מוסר למנגלה, מנגלה לאייכמן, אייכמן מכדרר
על רחבת השש-

עשרה, מכדרר, מכדרר, ו... בועט לפינה...

האם : (שוב מנסה ללכת) בואנה, יש לי מחבת על הגז...

הבת : מחבת-שמחבת, רק אוכל יש לכם בראש... אבא רע אלינו. מה? !
כן. מה שאנחנו

באמת אוכלים פה, זה מה שנהייה ממנו בלי לדעת למה, איך, כלום!
הוא הורס לנו...

האם : (סוטרת לה) בסטה! עם כל שקי התבן שאבא שלך סוחב מהבוקר עד
הערב על

הגב, להביא לך לחם, אני לא מוכנה שאת תפתחי עליו ג'ורה כזאת!
לא אחרי מה

שהוא עבר...

הבן: היא אומרת ששום חיים נורמאליים אין בבית הזה, ואת רק עם 'מה שעבר'...

האם: נא, בוקר טוב, אליהו! עוד אחד פתח לי את הפה בפמילייה...

הבן: משפחה! (מגחך) משפחה זה בחלומות שלך, פה אנחנו אאווורר... (מחקה זאב),

אבל היא צודקת, אחותי היורונה, הבכיינית, רק הפישונה המשתינה ששם חשובה

לו... מפחדת מהצל שלו, זה מה שאת... (בועט ממנו הכדור, ניגש לחבר הגיטרה)

האם: אחת יורונה-אחת פישונה... רק אתה חכם לאון! שכל יבש! היידה ברה, מה כבר יש

לדעת? מה היה שמה שהוא לא מספר לנו? מערב פרוע? סרט ביומיות? סבל כזה,

כמו שעבר, לשונאים שלנו אסור לאחל!

הבת: וחוף מכמה פירורים שפיזר לך, מה את כבר יודעת?

הבן: (פורט...) היא יודעת, כי כל ערב במקום לתפוס איתו דיבור עלינו, היא עומדת

מאחורי הדלת (רומז ימינה), וגונבת מהבת שנה שלה סיפור...

האם: (מליטה לחייה): תתביישו לכם! א-ני צריכה לגנוב סיפור? ! זה כולם יודעים את

הסיפור! היידה, תני לי לעבור ותלכי לנקות את הציפורניים! שום כבוד לאבא-אימא

אין לכם, שום דבר... (יוצאת)

תמונה 5

--- מצלצלים בדלת. בובו רצה לפתוח. נכנסים שאלתיאל וסוסתיאל,
המתנדבים בוועד של ניצולי יוון, בידיהם חוברות וקופת התרמה, שניהם
בגיל האב לערך וכמוהו קשיי-יום ---

שאלתיאל : ערב טוב, ילדים, איזקינו ייני בבית?
סוסתיאל (בחיוך) : אתם לדעת מי אנחנו? ...

בואנה : המשפחה שלנו זה איני, לא ייני... ואבא לא-

שאלתיאל : אדיו, מה זה איני, איז'ה?! השורשים שלך מסלוניקי! יוון! אבא
לא סיפר לך?

איזקינו ייני! הנה, אני אפילו שומע את הציפורים... עוד מגדל
אבא, ציפורים?

סוסתיאל : היידה שאלתיאל, שיעור היסטוריה וטבע, לא עכשיו... עוד
פעם לא בבית!

תגידו לו שהוא לא שילם דמי חבר לוועד נרדפי הנאצים יימח שמם,
שצריך לשלם...

בואנה : הוא לא ישלם! הוא לא ---

שאלתיאל : למה לא ישלם?! אנחנו עושים הכול בשביל לזכור ולא
לשכוח! את לדעת

איזה עבודה אנחנו, ואדווקט פינטו, עושים בוועד בהתנדבות-

לאוניקו : בטח שיודעים, אחותי סתם אומרת (מכה אותה בהסתר), זה
חוברת בשביל אבא?

סוסתיאל : זה חוברת זיכרון בשבילכם, שתלמדו מה עברנו שמה...

שאלתיאל : וגם מה הייתה סלוניקי, סוסתיאל, לא פחות חשוב...

סוסתיאל : אני אמרתי לא חשוב, שאלתיאליקו? אני אמרתי...

לאוניקו : תודה. נקרא את החוברת. ניתן לו גם את זה...

שאלתיאל: זה חשבון לשלם...תגיד לו ששאלתיאל, מה שהיה אתו בזונדרקומנדו, מבקש...

סוסתיאל: היידה איזו, אתה כבר גדול, תדבר עם אבא שיבוא לשחק איתנו קלפים בוועד,

לשפוך קצת את הלב, אנחנו שמה...

שאלתיאל: זוכרים הכול, הכול...

בואניקה: (לקחה חוברת מאחיה, מעלעלת) למה המורה שלי לא מלמדת אותי עליכם?

סוסתיאל: טיינו רזון, קרידה! את צודקת... את תביאי גם חוברת למורה, כן...

שאלתיאל: סי-סי, ואמוס עכשיו ארמנו, נלך אחי, יש לנו עוד כתובות לחלק... אבל אתם

ללמוד לבד, כן? לבקש מאבא שיספר...

סוסתיאל: ותגידו לו שיבוא שמה, בוועד, אנחנו כולנו יחד... היידה, עכשיו, היו שלום...

שאלתיאל: ובואנוס איז'יקוס! ילדים טובים...

--- **האחים סוגרים אחריהם הדלת.** לאון מניח על הפטפון את "רוק בבית-הסוהר". לוקח הגיטרה, מתאמן... בואנה מתיישבת עם החוברת, האח מפריע לה... האב נכנס, מותש אך מרוצה, מעביר יד על בטנו. מתעלם מהילדים קופאים. הבת קמה וכמו מפנה לו הדרך. ידיה מוסתרות עם החוברת. רגע האב מהסס, ואז מוריד את אלביס, ושם שיר רמבטיקן--

האב: פה, בבית הזה, שומעים רק יוונית, אזנו! (טופח על ראש הבן, מנתק הגיטרה, שב

לשולחן, מתחרט, חוזר, מגביר המוזיקה ומתחיל לרקוד, כשבדיוק נכנסת אשתו...

מושך אותה, מחבק, רוקד, האם מתביישת מהילדים הצופים במתח) מה, מתילד?

אם אין עוד אוכל, אז אסור לרקוד? פה, בבית הזה, רוקדים! ...
האם: (עושה סימנים לבן שיחליש הפטפון, מנסה לעצור בו), והתינוקת
מה, איזק? לא

היה קודם בכי בחדר? עד המטבח שמעת...?

האב: (בגאווה, בעוד עיני הילדים לועגות) איזה בכי בראשך?! ישנה
המייאלמה שלנו כמו

מלאך... (מפסיק ריקודו, אוחז בה ממרחק) אבל מה אתם דיברתם פה
אבא-ואבא-

ובעלך?! אני אולי חרש באוזן אחת, אבל פה, בבית הזה, אני עוד
שומע...

(מביט סביבו, האם פוכרת סינרה, הילדים זעים באי-נוחות עד שמצב-
רוחו הטוב

שב, אז מניח לה, ניגש ובוצע לחם), היידה, מתילד, בעלך שלך, רעב
כמו סוס...

--- הבן והבת חשים הקלה ---

האם: (מנסה עוד לפייס): דיברנו?! מי זוכר מה דיברנו? בואו, נשב
לשולחן. האוכל מזמן

מוכן. בובו! את תסדרי היום את הצלחות, או לא?! ואתה, חמור
(לבן), רחצת ידיים!?

--- הבת עורכת שולחן באצבעות קפוצות, הבן מעווה פניו מאחורי אביו,
אך נעתר, לא לפני שמנפנף לאמו בגיטרה, כמזכיר לה, ולבסוף בועט
בכדור ויוצא ---

האב: (כיוודע כול, טורף סלט): ביום שהקרש-חשמל של האזנו מאחורי
הגב שלי, יהיה

בוזוקי, אז נדבר... ומה? רק עכשיו הלך להתרחץ? עד כדי כך לא
מוכן האלביסקו

שלך להיפרד מהלכלוך ? !

--- האב עושה תנועת ביטול, מחליף שיר (אימא, "מנולה מו"), מדקלם כמה מלים לבת הנורגשת, מתרגם בעברית שבורה, לפתע מפנה בבזק כיסאות, ורוקד. הבת מחייכת, מקפידה לסור מדרכו. חדל, חוטף המגבת האדומה מהשולחן, כורך לצווארו, ושב לרקוד, לא לפני שמצרף אליו הבת. במקביל, האב עוצר באשתו הנכנסת עם קערה... נוטל הכלי, מרחרח בתאוה, מניח על השולחן, ומצרף האם שחומקת... רוקד עוד רגע עם הבת... ---

האב: (אגב ריקוד, לעבר האם) אה, מתילד שלי, זוכרת ?

--- האב מרחיק ממנו את הבת המאוכזבת שחוזרת לערוך השולחן, מפגין מן הצגה ---

האב: (בחזה בולט): ככה אני הולך פרנגי עם הסלוניקאים בשכונת שפירא... גברים ! גברים

אחד-אחד ! ואימא שלך, אה מתילד ? – מציצה עלינו מהגדר, ובורחת. עכבר קטן...

--- האב הצוחק שב ומנסה לתפוס את מותני אשתו ששוב נמלטת בצחוק, גם הבת צוחקת, אבל כאילו כבר נמאס לה מהסיפור הזה ---

האב: כן, עכבר קטן ורזה שהייתה, ויפה, יפה כמו פרח...

--- האב בכל זאת לוכד את אשתו המתפנקת, המתביישת, ומורה עליה בשחצנות ---

האב: הייתה רצה לכתוב לי שירים של אהבה בשירותים של ההורים שלה, בחצר, זוכרת,

מתילד ? שירים לפי המוזיקה של פרנק סינטרה ודוריס דיי... אז עוד לא הכירה

האימא שלכם את השירים שלנו, ביוונית...

--האב נושק לאשתו ומרפה ממנה. מתילד מיישרת סינרה, הודפת בו, ופונה שוב למטבח--

האב: (נאנח) אח, איזה ימים אלה היו, בואניקה... כמו סוכר היה החופש אחרי המחנות...
(חולץ בקבוק בירה נשר, לוגם), סבתא שלכם חשבה אותי פושע, כולנו פושעים.
הגרגוס השזופים האלה, היתומים מיוון, אלה לא בשבילך, מתילד, לכי, כנסי הביתה,
שאה שלך לא יראה אותך ככה, מוציאה עיניים על בחורים... וזאתי ישר הייתה
רצה... לבית-שימוש, לכתוב לי רומנסרות באמריקנית עם הרבה אהבה...

--- הבת יושבת לשולחן, מסתירה ציפורניה, אך לפתע ניצת בה עניין, מנצלת ההזדמנות—

הבת: (קמה לעברו, מדברת לאט) למה סבתא אמרה שאתה לא בשביל אימא, אבא?
(מנסה לחבקו, לגעת בזרועו, מלטפת את קעקוע המספר) בגלל זה...
--- האב מרחיקה בחביבות. מתקדר. ניגש ומכבה השיר. תוהה רגע. שותק. אחר נוטל כיסא ויושב עליו הפוך. לפתע מתרכך, קם ניגש אליה כמו ללטף, ומתרחק ---
האב: בובו, קרידה, די. כבר אמרתי לך, זה לא בשבילך...
הבת: (אחריו) מה לא בשבילי, אבא? למה לא, בשבילי? (שבה ומלטפת זרועו באגרופה,
מדברת בפיתוי) 115055 אתה היית רק בן 20, נכון, אבא? בן כמה היית כש...

--- האב נאחז שרעפים, מנער ממנה זרועו, עומד בשתיקתו ----

הבת (בעקשנות): והאוזן... למה אתה לא שומע באוזן הזאת, אבא? (שולחת אגרוף מהסס לעבר אוזנו השמאלית, האב מסיט ראשו), אבא...

האב: (בכעס כבוש): אבא-אבא... בואנה, אמרתי לך די!
הבת: (כועסת ובה בעת מפחדת) אחותי... התינוקת... לה אתה...

--- האב לא נושא אליה עיניו. מחריש, אך ניכר כי עוברת עליו סערה גדולה

הבת: (באומץ של משוגעים, צועקת) למה לה? ! למה לההה !

--- האב קם, תופס באחת הכיסא ומטיח אותו ברצפה, נראה כמבקש להכות את בתו, אך הבת נמלטת תחת השולחן, מצטנפת כגור. האם יוצאת מבוהלת מהמטבח ---

האם: איזק! מה קרה-מה קרה? !

האב: (מתפרץ) אני, בבית הזה, לא מתערכים לי... אני, בבית הזה, רק אני אומר מה יהיה !

-- האם שלא מבינה, מתרכזת באב, לא מבחינה בבת שתחת השולחן, מחפשת מלים ---

האב: (בפראות) אני הזהרתי אותך, מתילד! אני אמרתי להתרחק בערב, מהחדר של אלמה,

ביקשתי אותך לשמור שהם לא ישמעו...

האם: אני שומרת איזק, אני שומרת, הגדולים לא יודעים משום דבר, בחיי...

האב: (שבוי בחמתו) אני אמרתי (מכה פניו), הגדולים שלך, מתילד! אמרתי... והקטנה,

שלי! ... אמרתי או לא? !

האם: כן, איזק, אמרת... אדיו סנטו, תירגע עכשיו, לא טוב בשבילך כאלה עצבים...

--- מתחת לשולחן הבת מוחה דמעותיה, מתחילה לצאת ---

האם: אדיו! מה את עושה שמה, בובר? מה...

הבת: כלום, כלום, תירגעי טוב. אל תתחילי עכשיו עם הקרקס שלך...
כלום. נפל שמה
מזלג. בחיי, נפל שמה מזלג... (מרימה מהארץ המזלג שקודם השליכה
על אחיה).
האב: (מתחרט לכעוס על חוצפת בתו, פונה לאם) גם בבית שלי, במשפחה
שלי, אני
רעב-מחכה-בתור? ! (חוטף המגבת ויוצא)

--- האם מעבירה עיניה מהבת לאב, ובחזרה לבת, עוינת, נסוגה למטבח---

חושך.

תמונה 6

--- כמו תמונה 1, האב "מרדים" את אלמה התינוקת עם סיפורי השואה... -
--

האב איזק: מייאלמה? סטה בואנה? את בסדר? את ישנה?... בכיכר
החירות בסלוניקי,
מאיפה שאספו את הגברים לעשות ספורט עד המוות, לקחו
הגרמנים שני
מכרים שלנו מהגטו, הצמידו ראש אל ראש, ותקעו כדור אחד, רק
אחד,
בקמצנות... אבל אני עוד חי, קרידה, גם ברכבת, שבוע ימים,
אפילו שמסביב
יש כאלה שכבר לא... מהריח יודעים, מהגוף שלא נותן כבוד
למוות, ותכף ומיד
צוחק על הנשמה... המורה שלי ליוונית מבית-הספר, מוסיו
בונפיל, זה שתמיד

הולך עם פפיון, הקיא על עצמו, ועל הבת שלו היחידה... כן, תכף
רואים,
העדינים זה לא עסק בשבילם... ושם, בקצה של הקרון, איפה
שסלונקי בורחת

- יש קצת חור! רוח! אבל הרוח היא של סלומון! מלשן של
השוטרים היוונים
בגטו ברוך הירש, שקודם רצה את אדון מורדוך, סוחר הבדים,
שאימא הזמינה לי ממנו חליפה לבר-מצווה, ואמרה שהוא
דווקא תורם גדול לוועד הקהילה... אדון מורדוך נדבק לחור
עד שבא סלומון ואמר: עבדאיית, חושב יכול להתלבש
לנו על האוויר, שפה זה יוון... אבל בוא-בוא, אומר לי עכשיו
סלומון, מנקה את
הסכין על החליפה-שלושה-חלקים של המסכניקו עם האסטמה –
בוא תנשום
איתי איזק, תראה את הגיהינום שלנו מבחוץ...

--- האח דוויקו יוצא מתחת למיטה, נתלה על איזק...---

דוויקו: כן, בוא איזק, יש אוויר שמה, בוא...
איזק: עזוב אותי עלוקה...
דוויקו: אז תגיד לי למה! לאן? !
איזק: ...וסלומון צוחק: למה? ג'ודוקאס אנחנו, יהודים! והשעון זהב של
אימא שלו, שכבר
הלכה לפני יומיים, נוצץ מהפה שלו, עד שתכף יחביא אותו בחור של
הקולו...
דוויקו (צוחק): סלומון והשעון, עוד מעט, תיק תק, תיק תק...
איזק: סי, דוויקו, גופה בבור עם שעון זהב בתחת...
דוויקו: תיק-תק, תיק-תק...
איזק: פגר מדויק כמו הטרנספורטים, לא מאחר אף פעם, נרקב בזמן –
דוויקו: (ששוב עליו) אנחנו באים! דורכים על מתים, אבל אין דבר איזק,
אין דבר...

איזק: למה נפלת, טרונצ'ור? ! קום ! אתה על גופה...
דוויקו: מתנדנד כמו ג'לי, לא, רגע, איזק, זה חם, נוח, אפשר לישון...
איזק: (שרוצה להרימו) לעזאזל, אתה רעב, אבל כבד... (נשכב גם)... קצת,
עד שנגיע,
שנחזור לנשום... לא, בוא ! צועק סלומון, תראה את הלילה בחוץ,
נוצ'ה, העננים
ארוכים...

דוויקו: כמו המגדל הלבן... נחזור איזק, נחזור... (רוצה כעת לקום)
איזק: לא, חושך בחוץ, מחוק לגמרי, לא רואים כלום, פה חם...
דוויקו: יש עצים ! סלומון אומר שיש עצים !
איזק: זרים לגמרי, והעננים בשבי. סלונקי של האלים, של הפועלים
היהודים, לא תחזור...
דוויקו: ארץ ישראל בגולה ! מוסיו בונפיל אמר, בבית-הספר... אז אולי
נוסעים לשם? ...
איזק: כן, לציון ! צוחק עלינו סלומון... לא שוכח שפעם, כשבא עם
הכנופיה שלו לעשות
מכות אצלנו, בשכונה, לא הרשיתי שהחבר'ה יגמרו איתו חשבון מלא,
שנתתי לו
ללכת... גם עכשיו בא סלומון, ונותן לנו בעיטה (צועק) אלבנטה א-
פייס פותאנס,
קומו על הרגליים, זונות, עושה מלחמה גם בקרון, תופס את החור
כאילו זה
הפיטמה של המאדרה שלו שמה, מיניקה אותו אוויר... (רעש מהומה)
דוויקו: איי, איי... אימא... איזק !
איזק: (כמתעורר) הוי מייאלמה... (התינוקת בוכה, והוא נזעק אליה) ששש,
אבא על
גופה, כי הוא רוצה לחיות, אין מה להתכייש בלחיות, נא תראי את
המורה שלי,

מוסיו בונפיל, קרחת רטובה וזקן, כבר לא גזור יפה כמו דיוניסוס,
ומשקפיים
מלוכלכים, אבל עוד עם הפפיון... תישארו ביחד קריאטוראס (ילדים),
הוא עושה לי
ולאחי סימן בראש... תכף תהיה אגרנדה פיאסטה על הרציף, תתכוננו,
הגרמנים
מלומדים, אולי יקבל אותנו שמה איזה דוקטור, אה? מקווה דוקטור
בונפיל...

דוויקו: (רכבת נעצרת וצווחות) אהה, למה אני ואבא שמאלה, ואתה ימינה,
איזק? ! איזק!
איזק: בואו מהר בטור שלי, מהר! אתה ואבא! דוויקו, דוויקו! (מאתר
אותו, לוקח לטורו)
כל הנסיעה אתה עלי כמו עור על בשר, ודווקא עכשיו אתה הולך לי,
מטומטם!

דוויקו: לקחו את אימא! לקחו את אימא!! לאן אימא הולכת, איזק?
איזק: תראו את השמיים, אומר סלומון... אימא שלכם תכף תהיה שושנה
בחלב שחור...

דוויקו: מה הוא אומר, איזק? מה זה העשן?
איזק: תשתוק ותהיה בטור שלי, טרונצ'ו. סלומון לא יודע מה הוא מדבר...
דוויקו: גם מוסיו בונפיל בטור השמאלי, איפה שהיה אבא! איזק, אתה
שומע? !

איזק: ששש, שקט עכשיו, ילדה שלי, תשני... את השואה של השחורים אף
אחד לא רוצה
לשמוע, ואבא עייף, בעצמו רוצה לישון... סבא שלך החזיק מעמד
איתי, בכלוק, עוד

חצי שנה, עד שמת מטיפוס, והטרונצ'ו הקטן, מאזלוזו (בר מזל), לקחו
אותו לקלף
תפוחי אדמה לגרמנים... סלומון וכולם מתו, ואימא שלי, אימא שלי...
איי, כמה יפה

את נושמת... ציפור קטנה, מספרת לי סיפור, לא סתם קראתי אותך
מייאלמה,
נשמה...